

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2010. gada 28. aprīlī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kūtris un tiesneši Kaspars Balodis un Viktors Skudra, sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Valda Graudiņa (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 128/2010),

k o n s t a t ē j a :

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma “Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 30. punktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 91., 93. un 109. pantam.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu lieta par likuma atbilstību Satversmei ir piekritīga Satversmes tiesai.

2. Apstrīdētā norma noteic:

“Personām, kurām vecuma pensija saskaņā ar šo pārejas noteikumu 29. punktu piešķirta priekšlaicīgi no 2009. gada 1. jūlija, līdz šā likuma 11. panta pirmajā daļā noteiktā vecuma sasniegšanai pensijas izmaksas apmērs ir 50 % no piešķirtās vecuma pensijas. Personām, kurām vecuma pensija saskaņā ar šo pārejas noteikumu 29. punktu piešķirta priekšlaicīgi līdz 2009. gada 30. jūnijam, līdz šā likuma 11. panta pirmajā daļā noteiktā vecuma sasniegšanai pensiju turpina izmaksāt 80 % apmērā.”

Saskaņā ar VSAA Valmieras reģionālās nodaļas 2009. gada 28. decembra lēmumu Pieteikuma iesniedzējam vecuma pensija piešķirta priekšlaicīgi. Pamatojoties uz apstrīdēto normu tā piešķirta 50 procentu apmērā no aprēķinātās pensijas.

3. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu par Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktā paredzētās lietas ierosināšanu var iesniegt tai noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā, tas ir, kā konstitucionālo sūdzību. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, tikai ievērojot Satversmes tiesas likuma 19.² panta prasības.

3.1. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka “konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai“, bet 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā pamatot, ka “ir aizskartas Satversmē noteiktās pieteikuma iesniedzēja pamattiesības”.

Pieteikumā ir sniegts pamatojums iespējamībai, ka apstrīdētā norma aizskar Pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteiktās pamattiesības. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem ir gūstams ieskats, ka minētais pamattiesību aizskārums radies tieši pašam Pieteikuma iesniedzējam.

3.2. Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka “Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt minētās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem (sūdzība augstākai institūcijai vai augstākai amatpersonai, sūdzība vai prasības pieteikums vispārējās jurisdikcijas tiesai u.c.) vai arī tādu nav”, bet 19.² panta sestās daļas 2. punkts prasa pieteikumā pamatot, ka ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi vai arī tādu nav.

Pieteikumā ir pamatots, ka Pieteikuma iesniedzējam nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Līdz ar to pieteikums atbilst prasībām konstitucionālajai sūdzībai, kas noteiktas Satversmes tiesas likuma 19.² pantā.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu pieteikumā ir jānorāda tā juridiskais pamatojums.

4.1. Pieteikumā ir sniegts pienācīgs juridiskais pamatojums iespējamībai, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 1., 91. un 109. pantam.

4.2. Satversmes tiesa ir secinājusi, ka ne katrs pasākums, kas varētu ietekmēt personu dzīves ilgumu, būtu automātiski attiecināms uz tiesībām uz dzīvību. Satversmes 93. pantā noteiktās tiesības nav interpretējamas plašākā tvērumā, nekā to prasa no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas izrietošie pienākumi (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 7. janvāra sprieduma lietā Nr. 2009-12-03 14.3.1. un 15.3. punktu*). Līdz ar to pieteikumā sniegtais pamatojums attiecībā uz apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 93. pantam ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

5. 2010. gada 21. aprīlī Satversmes tiesa ir ierosinājusi lietas Nr. 2010-29-01 un Nr. 2010-35-01 “Par likuma “Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 30. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam” un uzaicinājusi Saeimu līdz 2010. gada 21. jūnijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu šajās lietās.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

n o l ē m a:

1. Ierosināt lietu “Par likuma “Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 30. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91. un 109. pantam” pēc Valda Graudiņa konstitucionālās sūdzības (pieteikums Nr. 128/2010).

2. Atteikties ierosināt lietu “Par likuma “Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 30. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 93. pantam”.

3. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2010. gada 28. jūnijam iesniegt Satversmes tiesai savu atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu attiecībā uz apstrīdētās normas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. pantam.

Lēmums nav pārsūdzams.